Helsedirektoratet

Pilotprosjekt i Vestre Viken (2020-23)

Gratis hjelp til røykeslutt

Anna Naume Solem, seniorrådgiver Helsedirektoratet

Offentlig finansiering av legemidler til røykeslutt

- En del av regjeringens tobakksstrategi (2019-21)

- **Målgruppe:** Voksne som røyker daglig
- **Mål:**
  - Flere gjør et røykesluttforsøk, og flere lykkes
  - Helsepersonell tar opp røyking og henviser til hjelpetilbud
  - Utjevne sosiale helseforskjeller

- **Bevilget penger over statsbudsjettet:** 10 mill. kr. per år

DET KONGELEGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Meld. St. 19

(2018–2019)

Melding til Stortinget

Folkehelsemeldinga

Gode liv i eit trygt samfunn

Modell fra Danmark

Vederlagsfri røykesluttmedisin ved samtidig deltakelse i kommunalt røykesluttilbud

- 88 prosent tok i mot tilbudet
- 70 prosent av de som gjennomførte ble røykfrie
- 47 prosent av disse var fortsatt røykfrie etter 6 mnd.
- Flere deltakere fra sosialt utsatte grupper

SUNDHEDSSTYRELSEN

”Forstærket indsats over for storrygere 2014-2017”

- SLUTEVALUERING

2018

Pilotregionen: Vestre Viken Helseforetak

500 000 innbyggere
22 kommuner
20 frisklivssentraler
150+ fastleger
90+ apotek

Spesialisthelsetjenesten:
- Bærum sykehus
- Drammen sykehus
- Kongsberg sykehus
- Ringerike sykehus
- Hallingdal sjukestugu
- Klinikk for psykisk helse og rus
- DPS

Hvem?

Voksne som røyker daglig og holder til i en kommune som tilhører Vestre Viken Helseforetak*.

Hva?

Gratis legemiddel til røykeslutt i inntil 12 uker (nikotinlegemidler eller reseptbelagt Champix)

Gratis kurs eller individuelle samtaler med veileder på frisklivssentralen.

Hvordan?

Frisklivssentralen gir ut verdikupong som brukes som betaling på fysiske apotek i regionen. Apotekene fakturerer Helsedirektoratet.

*Asker, Bærum, Drammen; Flesberg, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Hole, Holmestrand, Jevnaker, Kongsberg, Krødsherad, Lier, Modum, Nesbyen, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag, Sigdal, Øvre Eiker og Ål.

Verdikupong

Nikotinlegemidler:

3 verdikuponger. Hver gir 4 ukers behandling fritt sammensatt av ulike produkter. Apoteket veileder i dosering.

Champix:

2 verdikuponger

(Startpakke og vedlikeholdspakke)

Krever resept.

Helsedirektoratet

Verdikupong

Til personlig bruk for: _____

(Legitimasjon må fremvises)

Denne kupongen gir gratis legemidler for røykeslutt. Den kan brukes på apotek, og er gyldig i fire uker fra datoen den ble signert.

Velg ett av disse alternativene:

◯ **Champix (vareniklin)** – én pakke (start- eller vedlikehold)
Må ha resept fra lege.

◯ **Nikotinlegemidler** – fire ukers behandling
Apoteket veileder i valg av nikotinprodukter.

Dato	Signatur veileder	Kommune

Kvittering for utlevering av legemidler på apotek:

Dato	Signatur	Navn på apotek/stempel

Rekruttering

Kampanje- og kommunikasjonsarbeid

Digitale kanaler
SoMe
Hvilepuls
Lokalaviser
Utendørs
Radio

Målgrupper: Dagligrøykere og helsepersonell i Vestre Viken

Very Brief Advice (VBA)

- Kort røykesluttrådgivning

Status

Gratis legemidler til røykeslutt motiverer

- God rekruttering av målgruppen
  - Sep. -20 til des. -21: ca. 1600 personer har fått hjelp til røykeslutt
- Lite frafall underveis
- Appellerer til «folk flest»
- Alle alder, flere menn enn tidligere
- Gratis har betydning
- Anerkjennelse og støtte
- Flertallet har tatt kontakt selv

Status

Gratis legemidler til røykeslutt motiverer

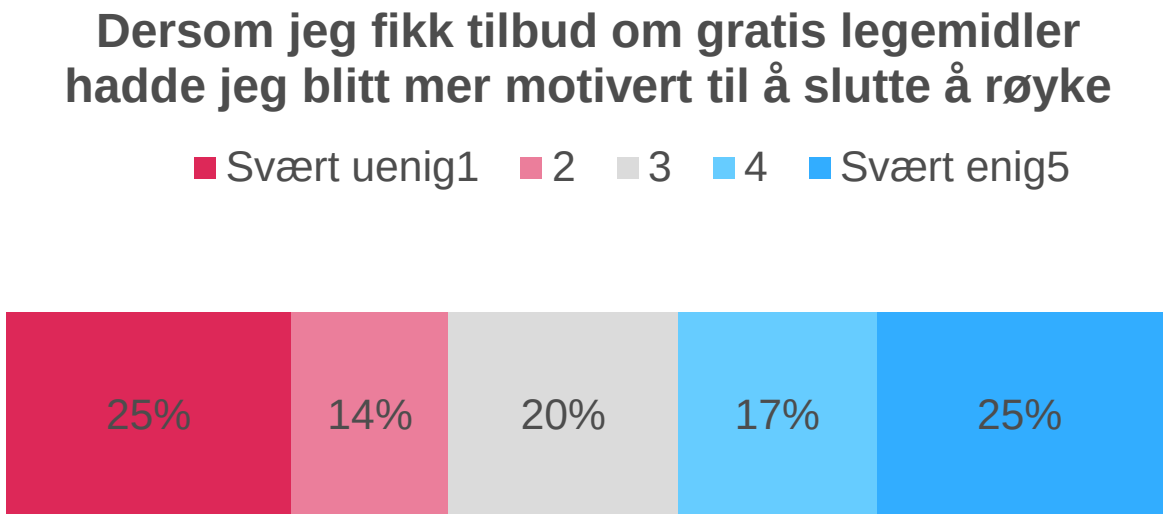

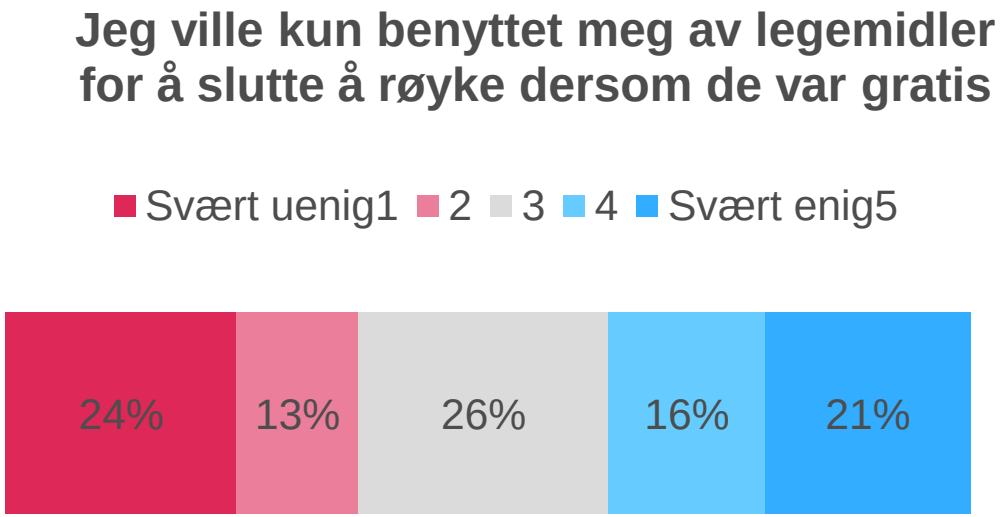

Salgstall nikotinlegemidler og Champix

Figur: Prosentvis økning i salg (enheter) fra august 2020 til februar 2021
(kilde: Iqvia, levert ut av Pfizer)

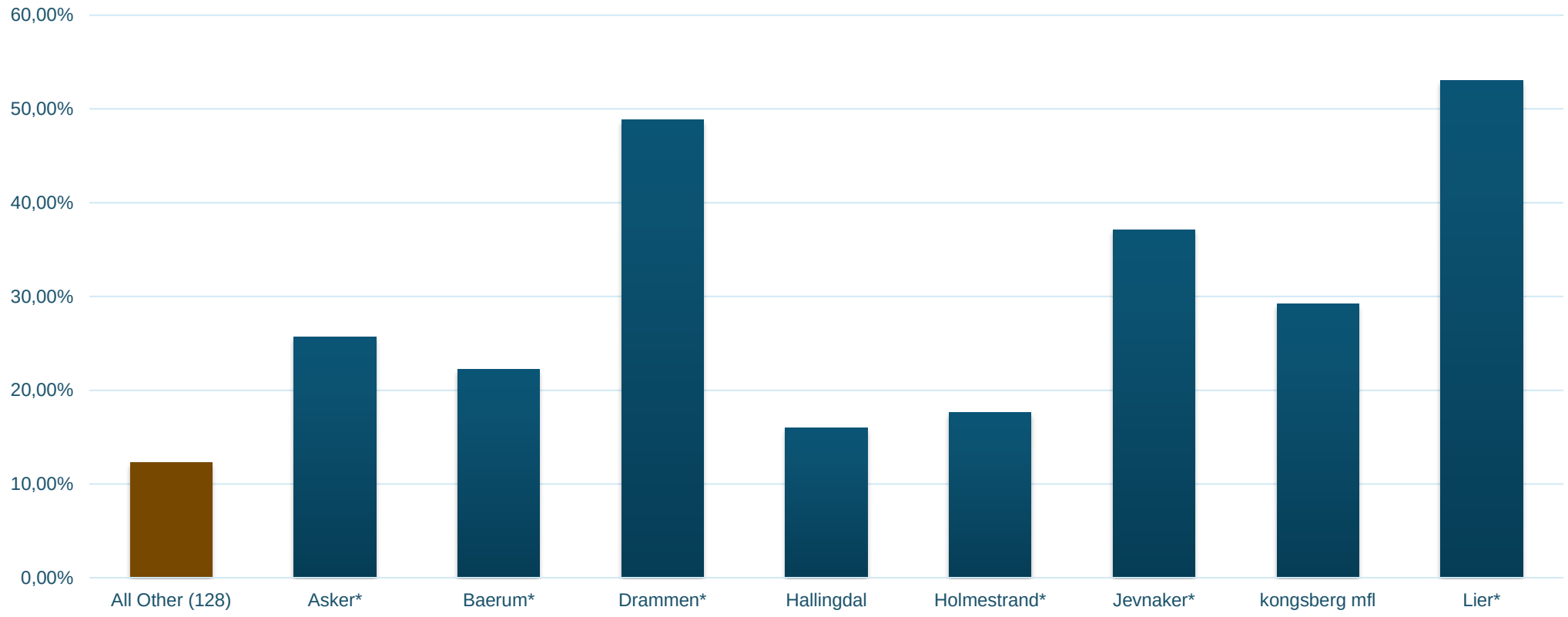

Folkehelseinstituttet evaluerer piloten

- Design: opprinnelig *ikke-randomisert eksperiment-kontrollgruppe design*, men kontrollgruppen utgår
- Evaluerer effekt hos dem som har fått gratis legemidler i kombinasjon med strukturert veiledning (oppstart og 9 mnd.)
- 756 deltakere er inkludert
- Supplere med kvalitativ studie (mixed methods)

Rapport

Folkehelse i et livsløpsperspektiv – Helsedirektoratets innspill til ny folkehelsemelding

Helsedirektoratet mener det må være et mål å redusere andelen røykere, med fortsatt vekt på røykeslutt, og samtidig opprettholde lav rekruttering av unge til tobakksbruk og nikotinavhengighet. Tobakkspolitikken bør utformes på en måte som får flest mulig av røykerne til å slutte, eller gå helt over til mindre skadelige produkter.

For å få ned andelen som røyker bør det satses videre på røykeslutt-tiltak. Røykeslutt er et svært viktig tiltak for å hindre utvikling og progresjon av kols, hjerte- og karsykdommer og kreft.

En kunnskapsoppsummering angir at det er sannsynlig at gratis full dekning av røykesluttintervensjoner, inkludert legemidler til røykeavvenning, øker antall slutteforsøk og sannsynligheten for å være røykfri etter seks måneder. (Floor A. van den Brand, Gera E. Nagelhout, Ayalu A. Reda et.al. (2017). Healthcare financing systems for increasing the use of tobacco dependence treatment. Cochrane. 9, 2017.) **Legemidler til røykeavvenning på refusjon prøves nå ut i kommuner i Vestre Viken etter en modell fra Danmark. Hvis pilotprosjektet (2020-23) viser positive resultater anbefales det at ordningen gjøres landsdekkende.**

Folkehelse i et livsløpsperspektiv - Helsedirektoratets innspill til ny folkehelsemelding - Helsedirektoratet

Takk for oppmerksomheten!

Praktisk informasjon til helsepersonell og materiell:

www.helsedirektotatet.no/roykesluttpilot

Informasjon om pilotprosjektet til befolkningen:

www.helsenorge.no/sluttgratis